

Het Olympisch Plan 2028: kansen voor lichamelijke opvoeding

Tijdens de Olympische Spelen van 2000 in Sydney en 2004 in Athene bleek dat Nederland als klein land tot grootse prestaties in staat was. Dit zette een aantal mensen binnen de sport en in de politiek aan tot dromen over de Olympische Spelen in Nederland. Hoe geweldig zou het zijn om deze prestaties voor eigen publiek te herhalen? Bovendien werd bewezen dat ook landen met een relatief klein inwoneraantal zoals Australië en Griekenland in staat waren om goede Olympische Spelen te organiseren. Zo ontstond een inspirerende stip aan de horizon voor Nederland: de mogelijke organisatie van de Olympische en Paralympische Spelen in 2028, 100 jaar na Amsterdam 1928. Door: Mark Monsma

NOC*NSF heeft deze signalen serieus genomen. In 2006 nam het bestuur van NOC*NSF het initiatief tot het schrijven van het Olympisch Plan 2028, in samenwerking met overheid, bedrijfsleven en maatschappelijke organisaties. In mei 2009 zag het Olympisch Plan 2028 officieel het licht toen de sportbonden in de Algemene Vergadering van NOC*NSF het plan unaniem omarmden. Het kabinet sprak al snel daarna (juli 2009) haar steun uit voor het Olympisch Plan 2028. Kort daarop volgde de ondertekening van het Charter van het Olympisch Plan 2028 door een aantal bestuurlijke organisaties: G4, IPO, VNG, VNO-NCW (mede namens MKB Nederland), FNV en NOC*NSF. Daarmee werd de brede alliantie Olympisch Vuur een feit.

Nederland naar Olympisch niveau

Het Olympisch Plan 2028 brengt in kaart hoe Nederland in 2016 met sport in de volle breedte¹ naar Olympisch niveau kan worden gebracht op sociaal-maatschappelijk, economisch, ruimtelijk en welzijnsgebied. Met als mogelijk resultaat de organisatie van de Olympische en Paralympische Spelen in 2028 in Nederland.

Door het plan willen we, met sport als middel, een kwalitatieve impuls geven aan Nederland. Zodanig dat dit leidt tot het zogenaamde Olympisch niveau. Dat kenmerkt zich onder meer door

vitale burgers en een fitte jeugd. Door burgers uit alle lagen van de bevolking die elkaar op het sportveld en daarbuiten vinden en ontmoeten. Door een land waar maximaal gewerkt wordt aan het ontwikkelen van talenten. En door een innovatief en competitief Nederland met een hoge arbeidsmoraal en een laag ziekteverzuim. Ook is Nederland er dan ruimtelijk leefbaarder op geworden door slim en duurzaam om te gaan met ruimte en mobiliteit.

In 2016 besluiten we vervolgens of Nederland zich gaat kandideren voor de Olympische en Paralympische Spelen van 2028. Het zou natuurlijk prachtig zijn als we de Olympische Spelen toegewezen krijgen maar het is geen doel op zich. We zijn er namelijk van overtuigd dat de Olympische en Paralympische Spelen een springplank kunnen zijn om de komende jaren grote verbeteringen te bereiken op economisch, sociaal-maatschappelijk, ruimtelijk en welzijnsgebied.

Het onderwijs draagt bij aan de Olympische droom

Het Olympisch Plan bestaat uit een aaneenschakeling van samenhangende deelprojecten die rond acht ambities zijn gegroepeerd (topsportambitie, breedtesportambitie, sociaal maatschappelijke ambitie, welzijnsambitie, economische ambitie, ruimtelijke ambitie, evenementenambitie en media-ambitie). Op tal van deze ambities speelt het onderwijs een dragende rol. Een drietal voorbeelden op een rij.

In de topsportambitie streven we naar een structurele top tienpositie op de diverse wereldranglijsten. Dit vraagt om het creëren van een vruchtbaar topsportklimaat waarin topsporters optimaal kunnen presteren. Eén van de eerste stappen daarin is het ontwikkelen van Centra voor Topsport en Onderwijs (CTO). Talenten en topsporters kunnen zich hier verder en beter ontwikkelen omdat topsport- en onderwijsprogramma's optimaal zijn te combineren. Onder andere doordat de onderwijs- en sportfaciliteiten in deze centra fysiek zoveel mogelijk onder één dak zijn gebracht. In Amsterdam, Heerenveen, Eindhoven en Arnhem zijn de eerste CTO's inmiddels geaccrediteerd.

In de breedtesportambitie streven we ernaar dat minimaal 75% van de Nederlanders, uit alle lagen van de (multiculturele) samenleving in 2016 regelmatig aan sport doet. Een van de prioriteiten daarbij is om sport op school te bevorderen. Jong geleerd is immers oud gedaan. Het huidige beleidskader Sport, Beweging en Onderwijs sluit hier goed op aan met bijvoorbeeld de impuls voor sport en beweging in het mbo. Ook de combinatiefuncties Sport en Onderwijs passen in dit streven. Dit zijn waardevolle initiatieven die een stevig vervolg moeten krijgen, willen we de breedtesportambitie waar de lat inspirerend hoog ligt, kunnen halen.

In de economische ambitie streven we naar een sterke competitieve economie, mede dankzij een grotere arbeidsparticipatie, een toegenomen arbeidsproductiviteit, meer aandacht voor innovatie

Olympisch Vuur

en een sterk internationaal imago. Het onderwijs vervult hier een centrale rol. Een aandachtspunt is bijvoorbeeld het stimuleren van innovatie en wetenschap. Maar het gaat ook om het bieden van uitdagend onderwijs aan leerlingen en studenten waarbij individuele talenten beter worden herkend en ontwikkeld, en prestaties worden beloond. Het Olympisch Plan 2028 kan hierin als een belangrijke motor fungeren.

Sport en onderwijs zijn samen sterker

In de realisatie van deze ambities kunnen het Olympisch Plan 2028 en het onderwijs, met daarin eigenlijk als vanzelfsprekend een groot aandeel voor de lichamelijke opvoeding, elkaar versterken. Het onderwijs is niet alleen een belangrijke drager van het Olympisch Plan 2028, ze kan er ook van profiteren.

Neem bijvoorbeeld de breedtesportambitie. Dat sport en bewegen van groot belang is voor een goede mentale, sociale en fysieke ontwikkeling van de jeugd is genoegzaam bekend. Er ontstaan daarnaast steeds meer inzichten over de mogelijkheden om met sport en bewegen bij te dragen aan de realisatie van de onderwijsdoelen. Met gerichte programma's kan gewerkt worden aan verhoging van de schoolprestaties, verbetering van de sfeer op school en vermindering van de schooluitval. Ook in de bedrijfsvoering liggen kansen. Samenwerking tussen scholen en de sportsector brengt efficiencyvoordelen met zich mee voor beide sectoren, op het gebied van kader en accommodaties. Bepaalde projecten laten zelfs zien dat van de positieve effecten van samenwerking tussen sport en onderwijs hele wijken kunnen meeprofiteren.

Om het volle rendement te halen uit die samenwerking moet deze een structureel en intensief karakter kennen. Ondanks stimulerend landelijk en lokaal beleid blijft structurele en intensieve samenwerking vaak nog voorbehouden aan pioniers.

Leraren lichamelijke opvoeding als pioniers

Wat opvalt is dat die pioniers vaak leraren lichamelijke opvoeding zijn die gek zijn van sport. Of het zijn bijvoorbeeld beleidsmakers die een achtergrond hebben als leraar lichamelijke opvoeding. De

'LO-er' (in welke vorm dan ook) vormt vaak het natuurlijke bruggenhoofd tussen de sport en het onderwijs. Daarmee is hij of zij in veel gevallen eigenaar van de successen in die samenwerking.

De weg naar die successen is niet altijd even gemakkelijk geweest. Het verleden leert dat het soms wel wennen is als de sport de school in wordt gehaald en de school de sportvereniging in. Dat vereist doorzettingsvermogen van beide kanten. De vaksecties lichamelijke opvoeding fungeren in dat proces als een belangrijke spil en zijn in sommige gevallen misschien wel de frontlinie geweest. Want ook binnen de onderwijssector valt nog genoeg terrein te winnen als het gaat over het benutten van de kansen met sport en bewegen.

Een inspirerende stip aan de horizon

Het Olympisch Plan 2028 biedt steun om die kansen intensiever te benutten. Het plan creëert impulsen voor de markt van sport en bewegen, buiten en binnen het onderwijs en daarmee ook voor lichamelijke opvoeding. Dat is ook nodig. Als we onze topsport- en breedtesportambitie willen halen dan moeten we harder werken aan de fysieke ontwikkeling van onze jeugd. Dat geldt ook voor onze welzijnsambitie waarin het draait om een gezonde bevolking: fitte werknemers, vitale ouderen, en minder mensen -vooral kinderen!- met overgewicht.

Het zou prachtig zijn als het Olympisch Plan 2028 de pioniersrol van de vaksecties lichamelijke opvoeding verder kan versterken. Wellicht zijn de leraren lichamelijke opvoeding wel de natuurlijke ambassadeurs van het Olympisch Plan 2028 binnen het onderwijs. De eerste gesprekken met de KVLO hebben al plaatsgevonden maar we zijn nog niet uitgedacht. We houden ons aanbevolen voor goede ideeën!

Met doorzettingsvermogen samen werken aan een goede ontwikkeling van onze jeugd en daarmee aan de toekomst van ons land. Met resultaten die we pas vele jaren later kunnen ervaren. Wat ons betreft een inspirerende stip aan de horizon, mét of zonder Olympische Spelen in 2028.

Mark Monsma is coördinator Samenleving, Welzijn en Ruimte bij het Program Office van het Olympisch Plan 2028.

¹ Met 'sport in de volle breedte' bedoelen we topsport en breedtesport, Olympisch en niet-Olympisch, actief en passief, reguliere sport en sport voor mensen met een beperking.

Correspondentie:

mark.monsma@olympisch-vuur.nl